

23.11.2022

Група № 32

Урок № 19

Тема уроку: «Контрольне есе на одну із тем: «Краще синиця в руках, ніж журавель у небі»; «Чи повинна людина підкорювати природу?»»

Мета уроку: перевірити вміння учнів самостійно добирати і систематизувати матеріал відповідно до теми та основної думки висловлення, будувати логічно правильне і композиційно завершене висловлення; навички вільного використання засобів мови в будь-яких життєвих ситуаціях; розвивати критичне мислення; збагачувати словниковий запас учнів; розвивати творчі здібності; сприяти осмисленню цінностей життя людини, його наповненості й сенсу.

Матеріали до уроку:

- **Есе** — художньо-публіцистичний жанр або вид творчої роботи з довільною композиційною побудовою. Дозволяє використовувати в побудові фраз різні прийоми, що підсилюють вплив на читацьке сприйняття: інверсію, антитезу, асоціативні ряди, метафоричні узагальнення, іронію та інші види іносказання. Заключна частина есе не завжди містить висновок.
- В есе відбивається суб'єктивна авторська позиція щодо порушеної в темі проблеми. В есе доречне вживання припущень, риторичних питань, фразеологізмів. Вони надають мові експресивності й стилістичної виразності.
- Формі есе властиво міркування з елементами аналізу.

Мета есе — спонукання читачів до роздумів.

Напишіть у робочому зошиті контрольне есе на одну із тем:

1. Краще синиця в руках, ніж журавель у небі.

2. Чи повинна людина підкорювати природу?

Кожну роботу я перевірю на плагіат!!! Списані роботи будуть оцінені відповідно!

Фото виконаних завдань надсилати мені на електронну пошту

ledishade@ukr.net .

У темі листа вкажіть ваше прізвище, предмет, номер групи та № уроку.

23.11.2022

Група № 32

Урок № 20

Тема уроку: «Порядок слів у реченні»

Мета уроку: повторити з учнями поняття про синтаксичну та стилістичну функцію порядку слів у реченні. Відпрацювати навички дотримання логічного наголосу при інтонуванні речень; розвивати вміння порівнювати, узагальнювати, аналізувати; прищеплювати любов до природи та України, формувати естетичний смак.

Матеріали до уроку:

1. Опрацюйте § 28-29 у базовому підручнику: *Українська мова (рівень стандарту): підручник для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти/ Олександр Авраменко. – К.: Грамота, 2019. – 208 с.*

2. **Законспекуйте матеріал до уроку (ОСНОВНЕ):**

В українській мові порядок слів у реченні вважають вільним, тобто за тим чи іншим членом речення не існує суворо закріпленого місця. Розрізняють два типи порядку слів у реченні: прямий і непрямий.

Прямий порядок слів вважають нейтральним, він є характерним для офіційно-ділового та наукового стилів мовлення.

НАПРИКЛАД: *А сон пливе у тихі верболози* (І. Шарапов).

У разі **непрямого порядку слів (інверсії)** основний зміст речення зберігається, але з'являються додаткові смислові відтінки, посилюється виразність слів. Непрямий порядок слів використовується в художньому та розмовному стилях для виділення змістової значущості тих чи інших слів у реченні або для надання фразі особливого стилістичного забарвлення. **НАПРИКЛАД:** *А земля моя щастя родить* (М. Сом).

Логічний наголос – це виділення більшою силою голосу найважливішого слова в реченні.

НАПРИКЛАД: 1. *Завтра* відбудеться конкурс.

2. *Завтра* відбудеться конкурс 3. *Завтра* відбудеться конкурс.

У наведених реченнях логічно наголошуються виділені слова, бо вони виражають найсуттєвіше в повідомленні, а значить, і мають найбільшу смислову вагу. У цьому можна пересвідчитися, поставивши відповідні запитання. Перше речення є відповіддю на запитання «*Коли відбудеться конкурс?*», друге – «*Чи відбудеться завтра конкурс?*», третє – «*Що відбудеться завтра?*»

3. Виконайте наступні завдання:

Завдання 1. Переписати, підкреслити граматичні основи. Вказати речення двоскладні й односкладні.

1.Люблю України коханої небо. (В.Сосюра.) 2.У нічку темну і глуху зросту рясним кущем калини на українському шляху. (А.Малишко.) 3.Пахне чиесь дитинство казкою медозбору. (М.Сингаївський.) 4.Пахне хлібом, і медом, і сном, не забудим донині. (А.Малишко.)

Завдання 2. Прочитайте текст, визначте порядок слів у кожному реченні (усно).

Кішки-рятівниці

Здатність кішок відчувати небезпеку є надзвичайною. Їхні можливості вже давно активно використовуються людьми. Кішок беруть із собою на кораблі, підводні човни. А в селах і містах, розташованих на схилах Везувію на східному березі Неаполітанської затоки, немає родини, де не жила б кішка. Відчувши, що вулкан оживає, кішки втікають якомога далі. Їхні господарі знають, що головне — від них не відставати.

Під час Другої світової війни, коли з неба будь-якої миті могла впасти смерть, кішки нерідко рятували господарів, попереджаючи про небезпеку. Поки акустичні прилади зондували небеса у пошуках ознак бомбардування, що наближалось, мешканці міст спостерігали за поведінкою своїх улюбленців. У Європі була заснована спеціальна медаль із вигравіюваними на ній словами: «Ми теж служимо Батьківщині», яку вручали тваринам-рятівникам.

Завдання 3. Відредагуйте речення.

Надворі прохладно. 2. Голольод. 3. Сніжна горка. 4. Проїжджа сторона

вулиці. 5. Випадковий прохожий. 6. Пішли пішком. 7. Місто в семи кілометрах. 8. Вулиця ярко опалена.

Завдання 4. Поставте усно запитання до кожного з наведених речень. З'ясуйте, що нового повідомляється в кожному випадку.

1. У другу зміну вчилися восьмикласники.
2. Восьмикласники вчилися в другу зміну.
3. До гурту підійшла огрядна жінка.
4. Огрядна жінка підійшла до гурту.

Фото виконаних завдань надсилати мені на електронну пошту

ledishade@ukr.net .

У темі листа вкажіть ваше прізвище, предмет, номер групи та № уроку.